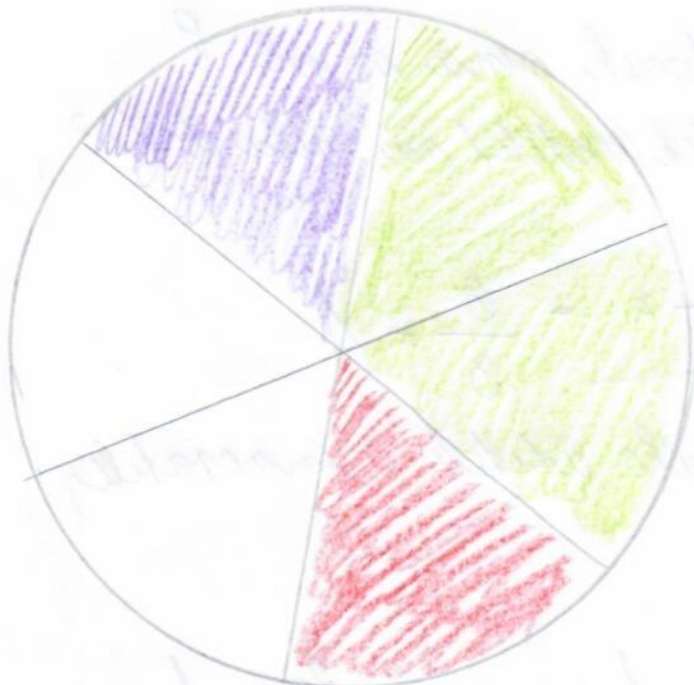

ZLOMKY

1. CELEK A JEHO ČÁST, ČITATEL A

JMENOVATEL

Babička upekla dort pro moučáta a rozdělila ho na šest dílů.

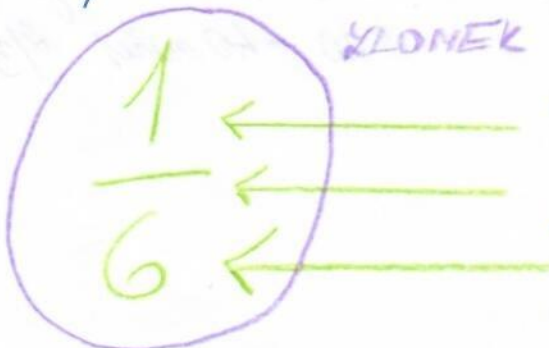
První přišla Terka a snědla 2 díly, pak Tonda snědl 1 díl a Prokop snědl také 1 díl.

1 dílek = $\frac{1}{6}$ jedna šestina

Kolik kousků snědly děti? 4 kousky
Kolik kousků zbylo? 2 kousky
Jak část dortu děti snědly? $\frac{4}{6}$ čtyři šestiny
Jaka část dortu zbyla? $\frac{2}{6}$ dvě šestiny

Terka snědla 2 kousky $\Rightarrow \frac{2}{6}$ dvě šestiny
Tonda snědl 1 kousek $\Rightarrow \frac{1}{6}$ jedna šestina
Prokop snědl 1 kousek $\Rightarrow \frac{1}{6}$ jedna šestina

ZLOMEK

ČITATEL = udává, kolik částí zlomek obsahuje

ZLOMKOVÁ ČÁRA (matematicky znaménko :)

JMENOVATEL - udává, na kolik částí je zlomek rozdělen

⇒ JEDNA ŠESTINA ⇒ jedna lomeno šesti

$\frac{0}{6}$ NULA ŠESTIN ⇒ je-li v čitateli 0, rovná se zlomek nule

~~$\frac{5}{0}$~~ PĚT NULIN ⇒ zlomek nemá smysl!
⇒ nemůžeme zlomek rozdělit na nula dílků

KOLIK TŘETIN MÁ CELÝ DORT? = $\frac{3}{3} = 1$

⇒ když má zlomek stejný čitatele i jmenovatele, rovná se 1

$$\frac{4}{4} = 1$$

$$\frac{12}{12} = 1$$

$$\frac{2}{2} = 1$$

Pr: Vyjádři v minutách • jednu čtvrtinu hodiny
1h = 60 minut
jedna čtvrtina hodiny $60 : 4 = 15$ minut

• jaká část hodiny je 12 minut

$$60 : 12 = 5 \frac{1}{5}$$

• kolik minut pauza $\frac{2}{3}$ hodiny

$$60 : 3 = 20 \text{ minut je } \frac{1}{3}$$
$$2 \cdot 20 = 40 \text{ minut } \frac{2}{3}$$

Pr: Vypádek ve slomku

a) v metrech $1\text{cm} = \frac{1}{100}\text{m}$
 $1\text{m} = 100\text{cm}$
 $1\text{cm} = \frac{1}{100}$ jedna setina

$$30\text{cm} = \frac{30}{100}\text{m} = \frac{3}{10}\text{m}$$

$$75\text{cm} = \frac{75}{100}\text{m} = \frac{3}{4}\text{m}$$

b) v kilogramech

$$100\text{g} = \frac{1}{10}\text{kg}$$

$$1\text{kg} = 1000\text{g}$$

$$100\text{g} = \frac{1}{10}\text{kg}$$

$$250\text{g} = \frac{1}{4}\text{kg}$$

$$1000 : 250 = 4$$

$$250\text{g} = \frac{1}{4}\text{kg}$$

Pr: Vypádek v:

a) v centimetrech

$$\frac{17}{100}\text{m} = 17\text{cm}$$

$$1\text{m} = 100\text{cm}$$

$$1\text{cm} = \frac{1}{100}\text{m}$$

b) v ~~kilogramech~~

$$\frac{3}{4}\text{kg} = 750\text{g}$$

$$1000 : 4 = 250 \cdot 3$$